

Miha v tistem času ni nosil nič brk. Torej reče fotografu: »Prosim, da mi napravite na fotografiji malo brkic pod nosom!« Brž nato se oglasi Štangovec, pa zopet po nemško: »Mir auch, aber nach »ober« (navzdol)!« Da ga je fotograf tudi slušal, kaže podoba še danes.

O vsem tem se je naslednje dni mnogo govorilo Podkloštrom in v okolici, pa tudi kranjski sosedje so si z veliko radostjo pripovedovali, kako je poštar dal fotografovati župana. Med drugimi pride ta sloves tudi do ušes nekega sorodnika županovega, ki je bil zemljemerec na Koroškem. Ta prigovarja tako dolgo Štangovčevi družini, naj župan poštarja toži zaradi razžaljenja časti, da slednjič mož res vloži tožbo.

V nekaterih dneh dobi Miha poziv od sodišča, a nikakor mu ne gre v glavo, zakaj ga kličejo. Ko pa ob določeni uri pride k sodišču in zagleda tam Štangovca, zasveti se mu naglo v glavi, kaj ima to pomeniti. Sodnikov nagovor ga tudi brž potrdi v njegovih mislih. Ta mu namreč reče, da je moral župan vlo-

žiti tožbo proti njemu zato, ker ga je oni dan Podkloštrom tako osmešil, da s tem trpi njegova in njegove rodbine čast. Miha poprosi sodnika, naj se ta zadeva preloži na drug dan, da more on poprej zbrati dovolj dokazov o svoji nedolžnosti. Opravičena prošnja se mu izpolni.

Poštar se hitro obrne pismeno do onih gospodov, ki so bili takrat navzoči, ko so Štangovca fotografovali. Poprosi jih, naj mu pošljejo v kratkem potrjilo, da oče župan tisti dan ni le nič trpel na časti, marveč se mu je skazovala vsa dostojna čast in vse primerno spoštovanje. Kako radi so se Mihovi prijatelji podpisovali, pokazali so s tem, da so še taki njegovi znanci bili podpisani, ki takrat niso bili niti zraven.

Ko Miha osmi dan zopet pride k sodišču, skaže tam vpričo župana ono potrjilo. Tedaj se Štangovec zadovoljno oglasi: »Saj sem précej rekel, da to ni res; oni (zemljemerec) je hujskač!«

Tak je bil konec zanimive zatožbe in še bolj zanimive seje pri fotografu. Bodi to vsem v zdravilo, ki imajo Mihovo in Štangovčevo bolezen!

Srečen lov.

(Humoreska. — Spisal M. O.)

I.

Do prijazni B-ški vasici je tudi razgrnil sabotni večer mirna svoja krila. V Mostarjevi gostilni se je bilo zbralo precēj ljudij. Krog velike mize so sedeli možje »trde skorje, a dobrega zrna«, ter imeli med seboj prav mnogovrstne pogovore. Ta je rekel katero o letini, kako kaže, oni si ni mogel, da ne bi obiral vremena, tretji pa je jel razvijati to in ono čeztedensko novico v vasi, tako, da so možje pri kozarcu in pipi ugenili marsikatero vredno in pametno. Pri stranski mizici pa so se kratkočasile po svoje tri druge osebe: Francek Krželj, gospod učitelj in pa

Rusov študent. Vsi trije so znameniti za nas in našo povest, zato si oglejmo njihovo družbo natančneje nego li smo si ogledali ono ob veliki mizi.

Francek Krželj — ali kakor ga nazivajo otroci: Kržljev strijc —, vidno duša zbrani trojici, je kmečk možicelj svojih petdesetih let, majhne, čokate postave, drobnega pogleda ter vseskozi smešno-originalnega obraza. Oblečen je stanu svojemu primerno. Po čemer ga na prvi hip lahko spoznaš, kar nosi po letu in zimi, to je že dokaj oguljena, zelenkasta suknja z velikimi, iz jelenovih kostij narejenimi gumbi, prav táka, kakoršno nosijo lovci. Da, lovci. Saj je Francek Krželj tudi lovec v resnici in pošteno,

verjamite mi ali ne. Kar je doslužil vojake, živi z ženo, svojo Barbo, mirno na svojem domovju obdelujoč tisto malo póljiča, kar ga ima, in baveč se z lovom. Toda čudne reči vedó povedati sovaščani o Francku lovcu. Nekateri ménijo, da Francek ni ustrelil nijedne stvarice, odkar pója in preganja žival po hósti, drugi pa se norčujejo iz njega, da se je pač tedaj najbolje obnesel, ko je odbil pol repa vrani, ki se mu je bila v hudi zimi vsedla na okno. A naj je temu kakorkoli, pustimo biti Francku poleg drugega še lovcu skozi in skozi.

Poleg Francka Kržlja sedi gospod učitelj. Kaj častitljiv mož! Visoka postava, dolga brada vijoč se notri doli po prsah, pa očala na precěj dolgem, sédlastem nosu, vse to mu daje nekaj postavnega, impozantnega. Pa prav prijazen človek je gospod učitelj. Francek Krželj ga kar prehvaliti ne more, kako je zgovoren in pa — učen. On sam nikomur ničesar bolje ne verjame, kot ravno njemu, brez zamere, celó gospodu župniku ne, čeprav so duhovni gospod in imajo sedem svetih »žegnov«, med temi tri od papeža samega, kakor je Francek včasih praviti slišal. Kako bi mu spaka bolje verjel, ko vendar gospod učitelj vsako pravilneje ugame. Poslušajte! Prejšnja leta sém se je govorilo, da bo vojska, da bo in bo na vsak način. Kržlju, ki je takrat še vedno pripadal med tiste, ki se morajo postaviti na noge in potegniti osebno za cesarja, če treba, jela je stvar — po pravici rečeno — vreti po glavi. Kaj stóri? Ves v skrbeh napoti se nekega dne k gospodu učitelju pa vpraša kar naravnost: »Ali bo res vojska? Kako se govori po tistih listih, ki jih oni vsaki dan prebirajo in kaj pravijo, gospod učitelj?« Malo se je posmejal gospod, potlej pa dejal: »Lejte Francek« — vikal ga je, tega bi še omenjati ne bilo treba — »časopisi pravijo tako-le: da bo vojska, da ni mogoče drugače. In gospod župnik in še marsikdo drugi je prepričan o tem. Jaz pa pravim: ne bo je vojske, ne in ne na noben način. Kajti lejte,« — in jel mu je razlagati, da je Krželj kar z odprtimi usti poslušal toliko učenost in modrost — »če začné ta, ima tukaj

škodo, če začné oni, udarijo zopet ti in ti nanj. Tako neumen pa vsaj ne bo nihče, ne Rus, ne Francoz, ne Prus, ne Turek, da bi začenjal na svojo škodo udrihati po tujem. Torej ni nič in ne bo nič!« In lej ga spaka: res ni bilo vojske, prav kakor je gospod učitelj prorokoval! Potlej pa človek ne veruj takemu možu, ki tako vse vé in zna!

A tretji, s kojim bomo tudi imeli opraviti v naslednjem, to je Rusov študent. Dolg pa suh kot trlica ima na nosu naočnike prav kakor gospod učitelj. Na dvoje počesani lasje so tako svetli in uglajeni, da bi se mu razkrhnila muha na glavi. Za »gospoda« ne bo; on sam pravi, da neče biti, da to ni zanj, ki je »nadarjen« in čedne postave, a gospod učitelj je tam nekoč, ko je bil prav pri volji, drugače povedal, namreč, da Rusov zato ne bo »gospod«, ker pre-slabo zdeluje in si ne upa tako daleč priti. No, bodi temu kakorkoli že, sedaj je naš znanec v tistih šolah, kjer se učé za »učenike« in mora biti že precěj visoko, kajti gospod učitelj in tudi Francek ga več ne tičeta, dà, od strani prvega prileti mu včasih celó kak »gospod«, kar je nekaj, in celó vpričo očeta in matere si sme narediti svalčico, pa jo zapaliti, kar je zopet nekaj.

»Jutri je nedelja«, izpregovori zadnja opisanih oseb, »dolgočasen dan, kolikor največ biti more.«

Toda, če bi hoteli mi biti celó natančni, ne bi smeli dejati navedenih besedij v ušesica, kajti v taka se postavljajo jedino besede, ki so po črki tako, kot je je govoril kdo drugi, tu pa je bila vmes še dobro zabeljena, mastna kletvica, kojo je izvoljeni naš študent z onimi besedami vred rodil na svet.

»Dolgčas bo res,« povzel je gospod učitelj, »a ta ne bo prvi; koliko dolgočasnih dnij smo že prebili!«

»I, jaz grem jutri na lov,« pravi Krželj, »z menoj, gospoda, z menoj, pa ne bo dolgčas! Gori na Pešivnico gremo. Pušek in takega orodja dobita pri meni, za želodec si pa že vzame vsak kaj malega s seboj. Da sta že večkrat streljala, o tem ne dvomim, tedaj bo že, bo že. No —«

Marsikdo bi pač mislil, da sta gospoda, čuvši lepo povabilo, vsa vzradoščena je

mahoma vsprejela. Toda tisti marsikdo, ki bi tako sodil, zmotil bi se grozno, kajti gospoda nista bila povabila nič kaj vesela. Kako li bi ga bila? »Francek Krželj, star, izkušen lovec — jaz pa puške še nikdar v rokah imel nisem; Francek Krželj je že Bog védi koliko zverij postrelil — a jaz sem zajca komaj teči videl. Pa naj grem na lov? Saj se mi bo vse smejalo, a Francek bo počil od samega smehú, videč, da puške niti držati ne znam.« Tako-le je tuhtal pri sebi gospod učitelj, tako »gospod« študent.

In bila je pri mizi smrtna tišina.

»No« — oglosi se zopet Francek za nekaj časa, a — sam Bog si ga védi, kako je to bilo — nekamo čudno boječ se mu je zdel glas.

»Bi že bilo, bi že bilo,« pomišljuje gospod učitelj, »ali —«

»Nič: ali! Bali! pa je.«

»Kaj pa vi, greste?« povpraša učitelj Rusovega.

In slednji je nekamo modro ubral svoje lice, z roko pa se je pogladil pod nosom hoteč menda poravnati prihodnjost svojih brk, kojim pa dotlej niti »mah« ni pripravljaj pot, mogočno je odprl potlej svoja usta in dejal: »Ravno mislim, kako bi naredil. Če greste vi, gospod učitelj, grem jaz tudi, sicer ne. Toda spaka — streljati sem se gotovo že precěj odvadil —«

In še modreje kot prej ubravši dušnega svojega zrcala gube, je obmolknil.

»Pa bodi«, odloči se gospod učitelj, »pojdem!«

»Jaz tudi potem!« pridene Rusov.

»Prav tako!« pritegne Francek in konec je bilo besedij.

Kaj so še imeli naši junaki tisti večer v krčmi, to nas ne zanima dalje. Če povemo, da so se proti deveti že domov odpravili, je to pač vse, kar bi bilo še važnega tisti večer v njihovi zgodovini.

(Dalje.)

Mladi gospodič.

Kraljuje rajska mi pomlad,
 Budí zelenje, cvet livad;
 Glej, tam razcvita se vrtič,
 Na vrtu bel stoji gradič,
 V gradiču pa je vse mrtvó,
 Vse žalosno in vse mračno:
 Gospodič toži noč in dan,
 Že sedem let leži bolan
 Gospodič, oh, jedini sin,
 Jedini dedič materin.
 A nádej ni zgubila še,
 Nemudno kliče sluge vse,
 Pa jim veluje, govori:
 »Hitite mi na vse strani,
 Išcite, povprašujte vprek,
 Kje sinu bi dobil se lek!«
 Gredó mi sluge v daljni svet
 In vračajo se hitro spet,
 Zdravil obilo prinesó,
 Bolezni pa ne preženó.
 Gredó mi sluge spet od tod,
 In v grad nazaj jih vede pot,
 Spet prinesó zdravil domú,
 Ne zboljša zdravje se sinú . . .

Pa slugo jednega zgreše,
 Ni vrnil se jim leto že. —

Ko znova se vrtič mladí,
 K bolniku sluga prihiti:
 »Radujte se, gospodič moj,
 Krepilni lek imam s seboj;
 Iz jutrovih se vračam dalj,
 To ptico vam daruje kralj!«
 In peti zdajci ptič začne,
 Strmeč bolnik se kvišku spne,
 Strmeč posluša spev sladak
 In vstane zdrav, vesel, krepak . . .
 Pa, čuj, kaj sluga še velí,
 Gospodiča uči, svarí:
 »Podaril kralj je ptico to,
 Da štirikrat vam pela bo:
 Nje prvi spev otmè vas rev,
 K pokori kliče drugi spev,
 Nje tretji znani bližnjo smrt,
 Naznanja zadnji grob odprt.«

Ko spet obspè pomlad gradič,
 Iz njega se peljá mrlíč,

Srečen lov.

(Humoreska. — Spisal M. O.)

(Dalje.)

II.

Dobro četrť ure od Mostarjeve krčme stoji še Kržljeva koč. Kdor jo je poznal takrat, ko je gospodaril v njej še rajni Krželj, oče našemu Francku, videl bi lahko, da je od tistega časa ni nikdo drugi popravljaj in predelaval, nego mojster čas. Prav borno je izgledalo in izgleda to malo poslopje. Štirioglato, leseno imelo je štiri mala okenca, pa vseskozi piškava, hrastova vrata. A Francek Krželj je bil vendar-le zadovoljen z ubornim svojim bivališčem. »Zame je dovolj trdno«, običaval je reči, »do moje smrti se ne bo podrlo. Potlej pa, ko mene in moje Barbe več ne bo, potlej tudi najine palače ni treba na svetu. Čemu li? Otrök nimava, ‚svojih‘ bi pa še nobeden ne hotel te podrtije, ako bi mu jo tudi rekel zapisati v testament.«

Izza visokih gôr je ravno vshajala luna, ko je prispel naš Francek omenjenega večera iz krčme domov. Hitro je bil hodil in, ker je bil tudi precêj pri letih, kakor smo bili zgoraj omenili, bil je reva domov dospévši tako spehan, da ga je »ljuba njegova Barba« kaj ljubeznjivo pozdravila, češ: »Tepec stari, kaj ti je bilo treba tako letati, da sopihaš kot kovaški meh.«

A Francek se je se enkrat globoko oddahnil, potem pa je zavrnil ženico, češ: »Tiho, stara, treba je bilo leteti, pravim ti, treba.«

Radovedna ženica pa je hotela vedeti, zakaj in kako in kje in . . . vse natančno, no, kaj bi že govoril.

Rad jej je jel razlagati Francek. »Ali imaš še celega onega zajca, ki si ga bila dopoldne privlekla od nekodi, da ga jutri ‚razcukava‘?« povprašal jo je.

»Kaj pa te ta briga?«

»Povej, če ga imaš še celega, pravim ti, prosim te«, hitel je Francek dalje.

»Imam. Kaj pa, kaj?«

»Saj pravim; vse ti povem, ljuba moja Barba! Lej, jutri gremo na lov.«

»In celega zajca misliš nesti sabo? Bès ti želodec in trebuh! Ne boš ga ne!« Barbo njegovo ljubo je pograbila jezica.

»Ne, ne«, tolazil jo je Francek. »Poslušaj, do konca poslušaj, potlej boš zinila svoje. — Na lov gremo: jaz, gospod učitelj in pa Rusov študent. Povabil sem ja bil s seboj, vèš, povabil in — samo tebi, Barba moja ljuba, bodi rečeno — da sem se bil zarekel, pre-naglil! Pokesal sem se takoj, celo pot sem se kesal in še se kesam. A zakaj? Spomnil sem se, kako grozno nesrečen sem vedno na lovu, da nikoli ničesar ne ustrelim, spomnil, da bi se mi moglo jutri takisto pripetiti. In potlej? Oj Barba moja ljuba, sramota, sramota! Toda, ker sem se enkrat zarekel, pre-naglil, kaj mi je storiti? Zavarovati se je treba proti sramoti, ki me lahko doleti. A kako? Jaz vém, kako. Tako-le, čuj, Barba moja ljuba: Ti boš dala tistega zajca, ki je še cel, samo ranjen od broka, ki ga je zadel, — kar je pa čisto nalašč — a jaz ga ponesem še nocoj v gozd na Pešivnico, kamor odrinemo jutri na lov. Čuješ, Barba, še nocoj, zato sem tako letel od krč —«

»Krčme! Ta je lepa! Zopet si bil v krčmi! Lej, lej! Pa kako na lepem si se izdal! Ze dobro, že! Ne bo nič s tem, kar čenčaš, če tudi do jutri zjutraj pripoveduješ. Boš vedel, grdoba, pohajkovati vedno po krčmah, jaz pa naj bi trpela in se mučila kot črna živina, če hočem, da imava kaj jesti.« Tako se je hitela jeziti zakona boljša polovica.

A Krželj jo je brzo ugenil. »Barba, Barba«, je dejal, »kaj si ob pamet, da tako rohniš? Nikari vsega napak obračati! Od soseda Krčona gori sem tekel — tako sem i hotel reči — pa mi pristrizeš besedo!« In modroval je dalje: »Strah me ne bo, če grem še nocoj tja, saj sem bil vojak-korenjak; a iti moram, za čast mi je. Zajca položim lepo za kak grm, jutri pa, Barba moja ljuba, ko bom lovili vsak po svojem kraju,

zavijem jo tja, nabijem puško, ustrelim in „morto!“ zavpijem, zadenem ga čez ramo zajca in, in — Hè, Barba, to bo, to bo! Onadva bodeta kar gledala in strmela in čudila se, češ: „Francek Krželj, ta pa, ta!“

Konec je bilo razlaganju. In Barba? Nič prav pri volji ni bila dati zajca, toda, kaj je hotela? Saj se jej je moral smiliti mož, če bi imel priti v toliko sramoto, da bi vpricho take gospôde ne imel ničesar domov nesti. Vse eno je pa tudi, če snesta zajca v nedeljo ali pa v ponedeljek; en dan bo starejši, sicer nič.

In Barba je dala zajca.

Francek Krželj pa ga je pograbil z vso radostjo uboge svoje duše in haló! — naravnost proti Pešivnici jo je mahnil ž njim. Luna je svetila in kot smejé se krasno obsevala kasnega lovca. Vse tiho je bilo v okrogu, le tu pa tam se je zglasila kaka nočna ptica sledéč plenu svojemu. Da je imel Francek Krželj puško pri sebi, posvetil bi jej bil presneto ter pokazal, kaj se pravi kvakati in vpiti, kadar molči vse drugo; a ni je imel puške! Urno je stopal Francek, kar je mogel, da bi bil le tem prej zopet

doma. Zajec mu je visel čez ramo in Francek se je pri luninem svitu sedaj pa sedaj radostno ozrl nanj ter ga včasih i pobožal z desno svojo. Zrl je v ubitem zajcu jutrajšnji plen svoj, svoje veselje in nado.

Ne bomo spremljali moža celó do gozda in spet nazaj, kajti to bi ne bilo prav nič zanimivega. Omenjamo le, da je bila ura blizu na dvanajstih, ko je Francek Krželj odpravivši svojo stvar, legel k počitku. Malo je bil se prej pokaran: da tako pozno nemir dela po hiši, da bi vsega tega ne bilo treba, itd., a vse to je povžil Francek z mirno dušo in neizrecno slastjo, tako, da smo lahko prepričani, da je bil vkljub vsemu zadovoljen tisti večer. Saj je tudi smel biti. Jutri se pokaže svetu njegova lovska spretnost. V prvo bo pomeril, v prvo ustrelil in »morto«! — Ena misel je sicer bila, ki je kalila Kržlju ob takem spominu samoveselje in zadovoljnost, namreč: kaj pa, če bi onadva spoznala zajca, da je že prej ubit? A i te misli se je vedel Francek urno znebiti. »Gospôda je gospôda«, dejal je pri sebi, »zajca ne pozna drugačnega, nego-li na krožniku!«

(Konec.)

Tožbe.

1.

Spet pojó nam drobne ptice,
Z nova je oživel les,
Cvetja in zelenja pómlad
Nam prinesla je z nebés.

Mnogo radosti razkošne,
Pa i mnogo zrém solzá,
Kaj je pómlad čarovita,
Če ne pride do srcá? —

Radost z žalostjo je v zvezi,
Sestri zvesti sta vselèj,
Žitje sladko, žitje grenko —
Vedno je na zemlji tēj.

2.

Mehkužnost krog človeštva se ovija,
Razkošja bajne je mamé milote; —
Ljudjé brané resnice se, lepote,
Uzore svet današnji v prah pobija.

Opévaj, kar ljudem posebno prija,
Strastém ponujaj vedno le sladkote,
Razderaj vero, nove kuj zarote,
In čislana bo tvoja poezija.

Odkrivaj pa človeštvu zlo gnjusóbo,
Kar v tebi tajno kot zaklád se skriva:
Ne bodo kaj posebno te častili.

Ljudjé poznajo dobro svojo zlóbo,
Vedó, da je pogubna, zaničljiva:
Pa vendar so in bodo jo slavili.

Trpin.

Domov se pripeljavši je prva beseda njegova: »Glej, Nežica, kaj takega moraš speči, kadar bo pri nas somenj, kaj takega-le.« Tako jo navduševaje pomoli Prekûc svoji ženi oni zavitek. Sevêda Nežica hitro odvijje papir, in zavzeta kazaje mu prav pred oči leseno vsebino povzame: »Torej, táko-le naj ti spečem? Že prav!« In ubogi Prekûc je spoznal, da je že spet bil ukanjen. »Ti »prefrigani« Miha ti, čakaj, zaslužena kazen ti ne odide, ti — sam ne vém, kaj bi mu rekel!« Tako se huduje Prekûc ta večer sam pri sebi in proti svoji ženi.

* * *

Prilika, da bi se znosil nad Miho, ponudi se mu že prvi ponedeljek. Za ta dan je bil napovedan velik lov, h kateremu je bil kot priden gonjač povabljen tudi Prekûc in neki krčmar, recimo mu Pavel, dober prijatelj Mihov in Prekûcov. Miha je imel svojo lovsko torbico obešeno v oni krčmi, v kateri smo že prej nekaterekrati našli njega in Prekûca. Pavel in Prekûc sta Mihovo torbico poznala dobro. Ko še ni bilo Prekûca v hišo, poprosi Pavel Miho, če smé svojo prahovnico vtakniti v Mihovo torbo.

Sevêda mu Miha to rad dovoli; nato odideta oba iz sobe.

Kar vstopi Prekûc in, zagledavši Mihovo torbo, začnó se mu poditi maščevalne misli po glavi. Ker se čuti samega, stegne se urno, boječ se, da ne bi zamudil ugodne prilike, v Mihovo torbo in vzame iz nje prvo prahovnico, ki mu pride pod roko. Smodnik izsuvši, natrese noter pisarske sipe, ki je bila tam na mizi, ter jo hitro vtakne nazaj v torbico.

Ta dan ni bilo lova; lovci so ostali rajše na somnju.

Za teden dnij pride Prekûc k Mihi na videz zopet živino gledat. Pravo za pravo pa ga je le prišel vprašat, če je hîl ta teden kaj na lovu? »Bil, bil«, odvrne Miha veselo. »Kako se vam je pa kaj obneslo?« vpraša Prekûc porogljivo. »Meni prav dobro«, zatrdi mu Miha, »toda o Pavlu pripovedujejo, da je nekega jutra streljal s sipo!« Prekûc v ustnice se ugriznivši reče na pol jezno: »Sam ne vém, ali je to slučaj, ali ste vi tako navihano prebrisan. Trdno sem se nadejal, da vam bom mogel vsaj enkrat vrniti za trikrat, toda še to me je goljufalo; z vami se že ne spuščam nikdar več v kake spletke.«

Srečen lov.

(Humoreska. — Spisal M. O.)

(Konec.)

III.

Bilo je drugega jutra. Solnce še ni prav čisto vzšlo na nebni obok, ko so jo rezali naši znanci vsi lovski oboroženi proti Pešivnici. Tiho so koračili, ne vémo pač zakaj. Bržkone je imel vsak svoje misli, katere je najraje razmišljal in preudarjal sam záse.

Francek Krželj je prvi izpregovoril. »Vročé bo, vroče«, dejal je.

»Pa bo res«, potrdila sta onadva.

In zopet so šli tiho dalje. Skoro so dospeli na Pešivnico.

»Hvala Bogu, saj smo jo še kmalu privozili sem gori«, dejal je gospod učitelj.

»Kmalu«, potrdila sta druga dva, a Francek se je ojunačil ter nadaljeval: »Zdaj smo tu. Lov bo treba začeti. Najbolje je, če se razdelimo in gremo vsak po svoji strani. Vi, gospod učitelj, pojedite tje-le za Markovim lazom, pa gori okrog, vi, Rusov, okrog Cimbolove ograje tje zadej noter, a jaz jo urežem naravnost tukaj-le doli.«

Ko je pokazal zadnjo, svojo stran, tresla se mu je roka. Gospod učitelj in

študent tega pač nista opazila, a tudi mi, čeprav smo to slučajno ujeli, ne bomo se smejali, marveč lepo tiho bomo, vedóč, kako in kaj . . .

»O poludne«, dejal je Krželj, »snidemo se h kosilu.«

Veljalo je. Družba se je razšla. Pustimo nekaj časa gospoda učitelja in tretjega znanca; pa spremljajmo glavo naše družbe — Francka Kržlja.

»Vse po sreči, vse po sreči«, jel je kramljati sam s seboj zadovoljno, izgubivši se v šumo. »Mislil sem, da se bo kdo obotavljaj, češ: da ne vé, da ne zna poti, a nič — vse po sreči, vse po sreči.«

In pomencal si je suhi roki v grozni svoji sreči in pokimal je stokrat zadovoljen.

Zatem pa je godrnjal dalje: »Tam-lé je oni grm! Alà, zajec je še tam, da, še ni prav tak, kot je bil sinoči, pa . . .« Naš lovec ni mogel več. Ustna so se mu zategnila v čaren nasmeh, radostno je snel z rame nabito puško, pomeril, sprožil — pok — in »morto, morto!« kričal je, kar mu je moglo iz starega grla. Tam od Zastána sém pa je odmevalo »morto« in od Betajnové tudi »morto«, od povsodi, od povsodi . . .

Srečni Francek! Da ste ga videli, s kako neskončno radostjo je pograbil svoj domišljevani plen, kako večno zmagovito ga je vrgel preko širokih ramen, gotovo bi bili vzkliknili: »Blagor jim, ki so tako lahko srečni!«

Dalje je koračil Francek. A za svoj visoki poklic, za kateri je danes zjutraj vstal, ni se brigal več. Pa čemu tudi? Kaj ga mar ni dovršil, kaj je že kdaj toliko ustrelil, kakor danes? Nikoli ne, sam Bog vé, da ne, in pa njegova Barba in prav je, da vesta samo onadva. Ljudje hočejo sicer tudi nekaj podobnega vedeti. a kaj »hočejo vedeti«, če pa ne vedó!

Ondi sredi gozda je stala klopica. Naj jo je postavil tjekaj, kdor je hotel, — našemu Francku je bila dobro došla, kajti zadovoljno je položil nanjo svojega rojstva trudne kosti, plen in puško pa poleg njih. Dolgo je sedel ondi. Zdajci začuje glasen pogovor.

»Ali ste kaj pogóдили?«

»Ničesar. Tri sto zelenih! Videl sem marsikaj, videl, ali Bog védi, sem li jaz tako neroden, ali je puška. Ničesar, kar ničesar . . .

»Godílo se vam je prav kakor meni.«

»Kaj vi tudi —?«

»Ničesar. Prav kakor bi se bilo vse zaklelo proti meni!«

»Smola, smola.«

»Kaj pak —«

Krželj se ni mogel več premagovati. Plen je zagrabil in puško ter jo je ubral čez grm in strm k lovcema-tovarišema — da sta bila ta dva, ki sta se razgovarjala, uganil je menda že vsakdo — in je kričal iz polnega grla: »Ničesar? ničesar? Jaz pa, jaz! Lejta ga, kakšnega mrharja sem spravil s sveta! Jaz pa, jaz! A vidva ničesar, prav ničesar? Šentaj, šentaj!«

Iznenajena sta pogledovala gospod učitelj in Rusov zdaj lovca, zdaj plen. Francek pa je ponosno stal pred njima. Srečni Francek!

»Nabijmo puške!« opomni Krželj čez nekaj časa, »morda še kaj pride.«

Rekel je in je bilo. Potlej so šli vsi trije malo dalje in čez dobro četrto ure so došli na prijazno zelenico. Ondi so se razstavili. — Zdajci zašumi nekaj v grmu.

»Pst, pst!« šepeče Krželj in z odprtimi očmi in usti pričakuje, kaj bo.

Lep zajec priskače sém od grma in jo drvi dalje.

Francek pomeri — pok! Zaman.

»Dajte ga no vi, gospod učitelj!«

»Katerega? Jaz vidim dva!« (Povedali smo, da je imel gospod učitelj naočnike.)

»Jaz pa tri!« zavpije Rusov.

»Po srednjem tedaj!« kriči Francek razjarjen.

Študent napne, puška počí — toda, kje je že bil zajec! — Krasni lovci!

* * *

Tako proti štirim popoldne pa so stopali naši znanci proti domu.

Tiho, žalostno sta šla dva, a možko, ponosno je stopal tretji — Francek Krželj. Imel je vzroka dovolj.

Dospeli so v vás. Pred Mostarjem je bilo mnogo ljudij. Široko so odpirali usta in oči in vsa čutila svojega telesa,

videč, da nese Francek Krželj zajca, pravega zajca z lova domov.

»Kje si ga pihnil?«

»Danes se pa postaviš!«

»Presneto si mož!«

Taki in enaki klici so se čuli od gostilne sèm. A Francek se je malo ménil zanje — tiho in možko je šel dalje. — Četrť ure potem, ko sta se ločila od njega gospod učitelj in študent, dospel je do doma.

»To je bilo, Barba, to . . .« hitel je, razprtavši svoje stvari.

»Beži, beži, neumnost!«

»Nič neumnost, Barba, čast, čast . . .«

A Barba se je malo ménila zanj in za njegovo čast.

Pri kraju smo. Večer tistega dné je napačil. In hvala Bogu, da je prišel, saj ga je pozdravil Francek Krželj danes petkrat srečneje, nego sicer. Takoj, ko je zazvonilo »zdravo Marija« ulegel se je truden in spehan k počitku. In zgodovina pravi, da je počival izvrstno ter sladko snival — o srečnem lovu.

Domača zemlja.

Z zemlje rodne tja čez ocean
Ponese skoro vojne roj močan
Oklopnica v neznane tja tujine;
Komu pa v daljnih tleh mogila zine,
In koga mili domovinski svet
Veseli sprejame v varno krilo spet, --
Zastrto je v bodočnosti temine.

In motno gleda préd-se mlad vojniki,
Osamljen, nepazéč na jok in klik. —
Ta zemlja krije sestre vse in brate,
Sorodnike, roditelje mu zlate,
Ki spé v objemu smrtnega mirú.
A on v naročje tujemu svetú
In morda v grob spé zemlje nepoznate!

To misli nem in sklone se do tal,
Do tal zavutih v prt cvetličja zal,
Solzán na zemlji cvetni prt odgrne,
Iž nje pak si prsti nagrebe črne,
Vloži jo v nedrije, pa govori:
»Domača zemlja, ti telo mi krij,
Če v tvoj naročaj sin se več ne vrne!«

In prapor zavihra, udari strel,
Mornar je bela jadra že razpel,
In čas dospel je britkega slovesa! —
Solzà potok prodre vsem iz očesa, —
Vojniku mlademu le je suhó:
Na tujem s svojci združi mu telo
Domača zemlja, dušo pak nebesa! —

A. M.

Slutnja.

Zóra jutranja napóci,
Slóvo jemlje mlad junak,
Jok se glasen čuje v kóci,
Hitri zunaj pa korak.

Oh, kakó srcé mu bije,
Ko hití na boj krvav!
Mlada žena roke vije:
Vrne-li se mož jej zdrav?

I.

In prižge svetilno malo
Pod podobo Deve té,
Kteri se je darovalo,
Tolikrat že nje srcé.

Préd-njo pade na kolena,
Róke sklenene drži,
Da se spolni želja njena,
Moli, v solzah se topí: